

Sygn. akt III U 388/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 sierpnia 2013r.

Sąd Okręgowy w Suwałkach III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Piotr Witkowski
Protokolant:	sekr. sądowy Beata Dzienis

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 22 sierpnia 2013r. w Suwałkach

sprawy **H. W.**

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B.

o wcześniejszą emeryturę

w związku z odwołaniem H. W.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B.

z dnia 19 marca 2013 r. znak (...)

oddala odwołanie.

Sygn. akt III U 388/13

UZASADNIENIE

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. decyzją z dnia 19.03.2013r. odmówił **H. W.** prawa do emerytury.

W uzasadnieniu wskazał, że zgodnie z art. 184 ustawy z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jedn. Dz. U. z 2009r. Nr 153, poz.1227) w związku z § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7.02.1983r., w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U z 1983r. Nr 8, poz. 43 ze zm.), ubezpieczonemu, urodzonemu po dniu 31.12.1948r. emerytura przysługuje, jeżeli spełnił łącznie następujące warunki:

- osiągnął wiek emerytalny, wynoszący 60 lat dla mężczyzn;
- nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego;
- w dniu wejścia w życie przepisów ustawy emerytalnej, tj. 1.01.1999r., udowodnił okres składkowy i nieskładkowy wynoszący co najmniej 25 lat, w tym okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, wykonywanego stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy, wynoszący co najmniej 15 lat.

Zakład odmówił H. W. prawa do emerytury, ponieważ nie udokumentował on 15 – letniego okresu pracy w warunkach szczególnych.

Na podstawie dowodów dołączonych do wniosku i uzyskanych w wyniku przeprowadzonego postępowania, Zakład przyjął za udowodnione na dzień 1.01.1999r. okresy składkowe w ilości 26 lat, 3 miesięcy i 2 dni, zaś nieskładkowe w ilości 17 dni.

W odwołaniu od tej decyzji H. W. wniósł o zmianę zaskarżonej decyzji poprzez przyznanie prawa do emerytury uznając, że praca wykonywana w okresie od 15.11.1979r. do 31.03.1998r. wykonywana była w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze.

W uzasadnieniu odwołania wskazał, że nie zgadza się ze stanowiskiem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, że nie udowodnił 15 lat pracy w szczególnych warunkach wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Jego bowiem pracodawca – Przedsiębiorstwo Budownictwa (...) Sp. z o.o. w S. w świadectwie pracy z 15.01.2002r. stwierdził, że stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał prace murarsko-tynkarskie, zbrojarsko-betoniarskie, blacharsko-dekarskie, ciesielskie, malarskie, przy montażu konstrukcji stalowych na wysokości i prace maszynistów sprzętu ciężkiego i transportu pionowego. Te zaś, zgodnie z działem V Wykazu A rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7.02.1983r. są pracami wykonywanymi w szczególnych warunkach. Wnosił w związku z tym o dopuszczenie dowodu ze wskazanego świadectwa pracy na okoliczność, że spełnił warunek 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

W odpowiedzi na odwołanie Zakład Ubezpieczeń Społecznych wskazał, że nie uwzględnił okresu pracy w szczególnych warunkach od dnia 15.11.1979r. do 31.03.1998r. w Przedsiębiorstwie Budownictwa (...) w S., ponieważ w świadectwie wykonywania pracy w warunkach szczególnych z dnia 15.01.2002r. zakład pracy powołał się na przepisy resortowe, tj. Ministra Gospodarki Przestrzennej i Budownictwa z dnia 26.08.1998r. wykaz C część III. Prace zaś wykonywane na stanowiskach wymienionych w tym wykazie nie uprawniają do obniżenia wieku emerytalnego.

Sąd Okręgowy w Suwałkach ustalił i zważył, co następuje:

Odwołania za uzasadnione uznać nie można było.

Zgodnie z art. 184 ust. 1 powołanej ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, ubezpieczonym urodzonym po dniu 31.12.1948r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy, tj. 1.01.1999r. osiągnęli:

- 1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat – dla kobiet i 65 lat – dla mężczyzn oraz
- 2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art.27.

Ustęp 2 stanowi zaś, że emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa oraz rozwiązania stosunku pracy – w przypadku ubezpieczonego będącego pracownikiem.

Według natomiast art. 32 ust. 4 tej ustawy, wiek emerytalny, rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki, na podstawie których przysługuje prawo do emerytury, ustala się na podstawie przepisów dotychczasowych.

Tymi zaś przepisami dotychczasowymi są przepisy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7.02.1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U z 1983r. Nr 8, poz. 43 ze zm.).

Stosownie do § 1 ust. 1 tego rozporządzenia, stosuje się ono do pracowników wykonujących prace w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, wymienione w § 4-15 tego rozporządzenia oraz w wykazach stanowiących

załącznik do rozporządzenia, zwanych dalej „wykazami”. Paragraf 2 ust. 1 tego rozporządzenia stanowi, że okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy, zaś według § 4 ust. 1, pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki: osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn oraz ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Z powyższego wynika więc, że aby ubezpieczony mógł otrzymać emeryturę na podstawie art. 184 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przy spełnieniu pozostałych warunków, musiała być przez niego wykonywana w sposób stały i w pełnym wymiarze czasu pracy przez co najmniej 15 lat, przy czym w szczególnych warunkach, to w takich, jakie są wymienione w wykazie A powołanego rozporządzenia. Nie wystarcza więc powołanie się na same szkodliwe warunki pracy aby można było ją uznać za wykonywaną w szczególnych warunkach.

Wskazać przy tym należy, że organ rentowy może zakwestionować świadectwo pracy potwierdzające wykonywanie zatrudnienia w warunkach szczególnych, które jak każdy dokument nieurzędowy w rozumieniu art. 244 § 1 i 2 kpc podlega kontroli zarówno co do prawidłowości wskazanych w nim faktów, jak i co do prawidłowości wskazanej podstawy prawnej, gdyż podmiot wydający to świadectwo nie jest organem państwowym ani organem wykonującym zadania z zakresu administracji państwowej (np: wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 24.09.2008r. III AUa 795/08 – Lex 478688 i Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 4.11.2008r. IIIAUa 3113/08 – Lex 552003).

Zwrócić również należy uwagę i na to, że wykonywanie pracy na stanowisku określonym w zarządzeniu resortowym, której nie wymieniono w wykazach A i B, stanowiących załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7.02.1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43 ze zm.), nie uprawnia do uzyskania emerytury na podstawie art. 32 ust. 1 w związku z art. 32 ust. 2 ustawy z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jedn. Dz. U. z 2004r., Nr 39, poz. 353 ze zm.), a tym samym i na podstawie art. 184 tej ustawy (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 20.10.2005r. I UK 41/05). Odwołującemu się nie można zatem na pewno uznać, co sugerował w odwołaniu, prac jako wykonywanych w szczególnych warunkach wskazanych w powołanym przez niego świadectwie pracy, jako prac murarskich, ciesielskich czy blacharskich. Te bowiem nie są wskazane w wykazie A powołanego rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7.02.1983r.

Niemniej wskazać w sprawie należy, że w istocie swojej odwołujący się nie wykonywał takich prac bezpośrednio w Przedsiębiorstwie Budownictwa (...) w S., a je nadzorował jako kierownik obiektu od 15.11.1979r. do 30.04.1984r., zastępca kierownika zespołu budów od 1.05.1984r. do 31.11.1984r., kierownik budowy od 1.12.1984r. do 31.05.1989r., kierownik zespołu budów od 1.06.1989r. do 30.09.1989r., zastępca kierownika zespołu budów od 1.10.1989r. do 31.12.1989r. i kierownik budowy od 1.01.1990r. do 31.03.1998r. Tymczasem podzielić należy stanowisko Sądu Najwyższego z dnia 6.12.2007r. III.UK.62/07 (Lex 375659), że czynności ogólnie pojętego nadzoru lub kontroli w procesie produkcji wykonywanej w tych działach i oddziałach, w których zatrudnieni są pracownicy wykonujący pracę w warunkach szczególnych w rozumieniu rozporządzenia z 1983r. w sprawie wieku emerytalnego..., objęte poz. 24 działu XIV Wykazu A, to wyłącznie te czynności, które wykonywane są w warunkach bezpośrednio narażających na szkodliwe dla zdrowia czynniki, a więc polegające na bezpośrednim nadzorze i bezpośredniej kontroli procesu pracy na stanowiskach pracy wykonywanej w szczególnych warunkach. Tylko zatem czynności polegające na bezpośrednim nadzorze i bezpośredniej kontroli procesu pracy na stanowiskach pracy wykonywanej w szczególnych warunkach, wykonywane stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na stanowisku pracy związanej z kontrolą międzyoperacyjną, kontrolą jakości produkcji i usług oraz dozorem inżyniersko-technicznym, to okres wykonywania pracy uzasadniający prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu. Tak wynika i z powołanego wyroku Sądu Najwyższego i z jego wyroków: z dnia 5.06.2007r., I.UK.376/06, z dnia 6.12.2007r., III.UK.66/07 i z dnia 5.05.2009r., I.UK.4/09. O czym takim też w sprawie trudno w odniesieniu do odwołującego się mówić. Sam on bowiem wyjaśnił na rozprawie, iż w ramach nadzoru, jaki wykonywał, kontrolował wszystkie stanowiska pracy, a

zatem i takie, które nie dotyczyły szczególnych warunków pracy. Zresztą to, że kontrolował nie tylko stanowiska pracy, które nie dotyczyły szczególnych warunków pracy, wynika już z samego powołanego świadectwa pracy.

Nie można zatem uznać, aby odwołujący się wykonywał pracę w szczególnych warunkach, jak wskazanej w Wykazie A rozporządzenia RM z dnia 7.02.1983r. dziale XIV pod poz. 24, gdyż nadzorował wszystkie prace na budowie, a przecież wszystkie prace na budowie nie są wykonywane w szczególnych warunkach. Jako kierownik obiektu, kierowników budów czy zespołu budów, wykonywał przy tym wiele innych prac, choćby administracyjnych i związanych z prowadzeniem dokumentacji, które z całą pewnością nie wchodziły do pracy wykonywanych w szczególnych warunkach.

Świadectwo natomiast pracy, na które powołuje się odwołujący rzeczywiście wskazuje, jak słusznie zauważa organ rentowy, na nieobowiązujący już wykaz C rozporządzenia Rady Ministrów, prace z którego zresztą nigdy nie uprawniały do otrzymania emerytury we wcześniejszym wieku, a jedynie do wzrostu emerytury (tak np. Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 6.05.2004r. II UK 344/03 – Lex 131873).

Odwołujący się nie spełnił więc wszystkich warunków do otrzymania emerytury i stąd na zasadzie art. 477¹⁴ § 1 kpc należało oddalić jego odwołanie

PW/mmw